

TÜRKÇE

7. SINIF

Drift serisi

PISA - TIMSS
MANTIK / MUHAKEME
SÖZEL YETENEK
AKIL YÜRÜTME
GRAFİK-TABLO OKUMA
GÖRSEL YORUMLAMA

Özcan TUNAŞ
Aylin KARASLAN
Emine AĞMİN

VIDEO
EKLİ

GGN WITON
KAYNAN

Her testin ilk sayfasının üstünde yer alan karekodlar soruların video çözümüne ulaşılmasını sağlamaktadır. Google Play veya Appstore mağazalarından "dijitalim" test uygulamasını indirerek soruların video çözümlerine ve sıratmenlere ulaşabilirsiniz. Öğretmenler "dijitalim" uygulamasıyla testlerin altında yer alan mobil optikler okutarak tüm öğrencilerinin sonucuna ulaşabilir.

YENİ MÜFREDATA UYGUN

TAM HÜCRELEME SİSTEMİ

AKILLI TAHTAYA UYUMLU

Bilgi Hazinesi

Bu bölümde ilgili kazanımın konu özeti yer almaktadır.

LGS Soruları

Bu bölüm 8. sınıf kitaplarında yer alır. İşlenen ünitelerle ilgili LGS'de çıkmış soruları içerir.

Uygulama

Yalnızca anlatılan konuyu içeren uygulama, o konuyu kavramanızı sağlayacaktır.

Kavrama Testi

Yalnızca anlatılan konuyu içerir. Konuyu pekiştirmenizi sağlayacaktır.

Analiz Sentez Testi

Kazanımla ilgili mantık/muhakeme gerektiren sorular içerir. Bu testteki soruların zorluk düzeyi kavrama testinden daha yüksektir.

Yazılı Sınavları

Okulda uygulanacak yazılı sınavlar ile aynı konuları kapsayan bu bölüm okuldaki başarınızı artıracaktır.

Fasikül Tarama Testi/Analizi

Fasikülde yer alan tüm üniteleri içermektedir. Konuların tekrar edilip eksikliklerin görülmesini sağlayacaktır.

Ünite Değerlendirme Testi/Analizi

Her ünitenin sonunda yer alan ünite değerlendirme testleri, tüm testteki kazanımları ünitedeki kazanımları görecek ve eksikliklerinizi belirlemeniz için yol gösterecektir.

PISA TIMSS

Bu sayfalarda PISA ve TIMSS sınavlarında çıkan sorulara benzer sorular yer almaktadır.

Kazanım Değerlendirme Sınavı

Fasikülün bitirdiği tarihe kadar işlenen konulardan oluşan bir deneme sınavıdır.

7

BİLGİ HAZİNE
SAYISI

7

UYGULAMA
SAYISI

239

SORU SAYISI

Copyright ©

Bu kitabın her hakkı yayınevine aittir.

Hangi amaçla olursa olsun,
bu kitabın tamamının ya da bir kısmının,
kitabı yayımlayan yayınevinin önceden
izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi
ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması,
yayımlanması ve depolanması yasaktır.

230819 – B3

ISBN: 978-605-7585-08-0

Genel Yayın Yönetmeni
Selim AKGÜL

Yazarlar
Asilhan KARAASLAN / Ahmet İlhan DURSUN
İlay Aybala YILDIRIM / Özcan YAVAŞ

Editör
Binnur YILMAZ

Dizgi
Son Viraj Dizgi Birimi

Basım Yeri

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Son Viraj Yayınları olarak hedefi yüksek olan öğrencilere rehber olmak ve onların başarı seviyesini yükseltmek için yola çıktık. Değişen sınav sistemiyle birlikte ortaya çıkan yeni nesil sorularla kitaplarımızı oluşturarak sizleri bu sınavlara en iyi şekilde hazırlamayı istiyoruz.

Kitaplarımızı hazırlarken Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı tarafından yayımlanan öğretim programlarındaki kazanımları esas alıyoruz. Soruları bu kazanımlar çerçevesinde hazırlıyor, tüm kazanımlara kitaplarımızda yer veriyoruz. Bunu yaparken kazanım dışına asla çıkmıyoruz. Testleri mantık, muhakeme, analiz, sentez gerektiren sorularla oluşturuyoruz. Yeni nesil olarak adlandırılan bu tip sorularla öğrencilerimizin analitik düşünerek bilgilerini günlük hayata aktarabilmelerini amaçlıyoruz.

Bloom taksonomisine uygun olarak “tam öğrenme” modeliyle hazırladığımız özet konu anlatım, uygulama, kavrama, analiz-sentez, ünite değerlendirme testi ve analiziyle oluşturduğumuz “Drift Serisi” öğrencilerimizi bilgi düzeyinden sentez düzeyine çıkarıyor. Kolaydan zora şeklinde hazırlanan bu testler sayesinde başarı basamaklarını kolaylıkla aşacağınızı düşünüyoruz.

Ünite değerlendirme testleri şeklinde hazırladığımız “OFF-ROAD Serisi” ile son tekrarı da yaparak öğrencilerimizi hedeflerine bir adım daha yaklaştırıyoruz. Deneme sınavlarıyla da sizleri sınav seviyesinden daha üst seviyelere taşıyarak sınavlarda karşılaşacağınız hiçbir soru karşısında zorlanmadan başarılı sonuçlar elde edeceğinizi düşünüyoruz.

Son Viraj Yayınları ile çıktığınız bu yolculukta hedefinize ulaşmanızı diliyor, size bu yolda rehberlik yapmaktan onur duyuyoruz.

Selim AKGÜL

Genel Yayın Yönetmeni

İçindekiler

1. ÜNİTE

KELİMENİN ANLAMI VE YORUMU

Gerçek, Mecaz, Terim Anlamlı Kelimeler / Kelimeler Arası Anlam İlişkileri	7
Deyimler, Atasözleri, İkilemeler, Söz Öbekleri.....	15
Söz Sanatları	23
1. Ünite Değerlendirme Testi.....	31
1. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	35

2. ÜNİTE

CÜMLENİN ANLAMI VE YORUMU

Eş ve Yakın Anlamlı Cümleler / Cümle Tamamlama / Cümle Oluşturma.....	29
Cümleler Arası Anlam İlişkileri.....	47
Cümlede Kavramlar ve Duygular.....	55
2. Ünite Değerlendirme Testi.....	63
2. Ünite Değerlendirme Testi Analizi	67
1. Fasikül Tarama Testi	69
1. Fasikül Tarama Testi Analizi	75
TIMSS-PISA	77
Cevap Anahtarı	79

1. ÜNİTE

Kelimenin Anlamı ve Yorumu

Gerçek, Mecaz, Terim Anlamlı Kelimeler /
Kelimeler Arası Anlam İlişkileri

Deyimler, Atasözleri, İkilemeler, Söz Öbekleri

Söz Sanatları

Ünite Değerlendirme Testi

Ünite Değerlendirme Testi Analizi

KAZANIMLAR

7.3.5. Baęlamdan hareketle bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

7.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

7.3.8. Metindeki söz sanatlarını tespit eder.

7.4.7. Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.

7.4.9. Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.

Bilgi Hazinem

↳ **Gerçek Anlam:** Bir kelimenin söylendiğinde akla gelen ilk anlamına denir.

▶ Annemin yaptığı tatlı çok güzel olmuş.

↳ **Mecaz Anlam:** Kelimenin gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamdır.

▶ Küçük çocuk çok tatlıydı.

↳ **Terim Anlam:** Bir bilim, kültür, sanat, spor vb. alanlara ait kavramları karşılamak için kullanılan kelimelerdir.

▶ Açı (matematik)

▶ kafiye (edebiyat)

▶ korner (spor)

Kelimeler Arası Anlam İlişkileri

↳ **Eş Anlamlı Kelimeler (Anlamdaş):** Yazılışları farklı olup anlamları aynı olan kelimelere eş anlamlı (anlamdaş) kelimeler denir.

▶ Hediye-armağan. . .

↳ **Eş Sesli (Sesteş) Kelimeler:** Yazılışları aynı, anlamları farklı kelimelere denir.

▶ Çayı yeni demledim, içer misin?

▶ Köyün ortasından akan çayın çağlayan sesi beni dinlendiriyor.

↳ **Yakın Anlamlı Kelimeler:** Yazılışları ve okunuşları farklı olan, anlamdaş gibi görüldüğü hâlde birbirinin yerini tamamen tutamayan yani aralarında anlam ayrıntısı bulunan kelimelerdir.

▶ saçmak-dağıtmak

↳ **Zıt Anlamlı Kelimeler:** Anlamca birbirinin karşıtı olan kelimelerdir.

▶ siyah-beyaz

↳ **Çok Anlamlı Kelimeler:** Bir kelime, temel anlamını kaybetmeden, temel anlamıyla ilişkili olarak yeni anlamlar kazanabilir. Bu tür kelimelere çok anlamlı kelimeler denir.

"Gömlek" kelimesi aşağıda belirtilen anlamlarda kullanılmaktadır:

- Vücudun üst kısmına giyilen kollu veya yakalı giysi.
- ▶ Gömleğime yağ damlattım.
- Yağlı güreşte ve karakucakta güreşçiler arasındaki teknik, güç ve ağırlık farkını belirten ölçü.
- ▶ Bu güreşçi, öncekinden bir gömlek daha iyi.
- Ciltli ya da karton kapaklı kitaplarda, cildin ya da kapağın üzerine geçirilen koruyucu ve genel olarak ilgi çekici kâğıt kap.
- ▶ Bu değerli kitaba mavi bir gömlek yapalım.

↳ **Somut ve Soyut Anlamlı Kelimeler:** Duyu organlarının herhangi biriyle algılanan kelimeler somut, algılanamayanlar ise soyut anlamlıdır.

▶ Sevgi (soyut)

▶ Ağaç (somut)

↳ **Yabancı Kelimelerin Türkçe Karşılığı:** Bazı yabancı kelimelerin Türkçe karşılığı varken yabancı kelimenin kullanımı tercih edilmektedir. Ancak bu kelimelerin Türkçe karşılığı kullanılmalıdır.

↳ **office:** İngilizce "büro" olarak kullanılan kelimenin Türkçe karşılığı "iş yeri"dir.

↳ **absürt:** Fransızca "saçma, zırva, anlamsız" kelimesinin dilimizde zaten "saçma, anlamsız" karşılığı var.

↳ **branç:** İngilizcede "sabahla öğle arasında yenen ve her iki öğün yerine geçen yemek" anlamındadır. Dilimizdeki karşılığı "kuşluk yemeği"dir.

BENİM
NOTLARIM

A. Aşağıda verilen kelimelerin farklı anlamlarıyla kuracağınız cümleleri kutucuklara yazınız. Cümle içinde kullandığınız kelimelerin anlam ilgisini kutucuklara yazınız.

kır

kaz

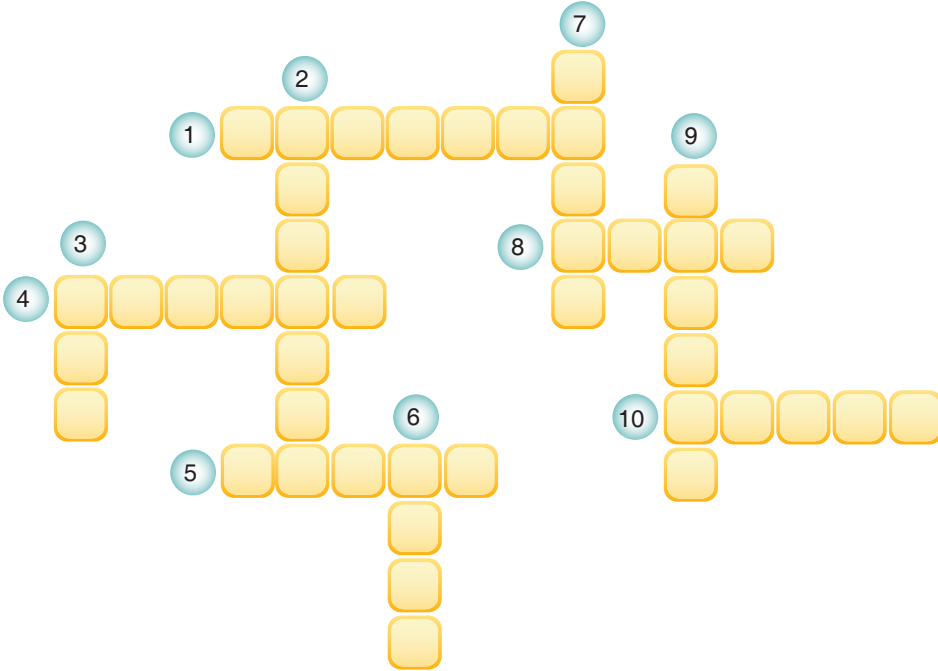
bağ

yaş

B. Aşağıda verilen kelimelerin eş ya da yakın anlamlarıyla bulmacayı çözelim.

- İdare 1 Talebe 2 Duygu 3 Özlem 4 Dil 5
Yüzyıl 6 Olanak 7 Gaye 8 Anne 9 Ayrıntı 10

1.

Yazılışları aynı anlamları farklı olan kelimelere eş sesli (sesteş) kelimeler denir.

Bu açıklamaya göre hangi öğrenci, içerisinde eş sesli kelime geçen bir cümle örneği vermemiştir?

A)

Bu yaz bizim bahçede de çiçekler açacak.

B)

Yağmur nedeniyle çayın iki tarafında taşkınlar oluştu.

C)

Kaptan karanın görüldüğünü haber verdi.

D)

Dışarıdan gelen sese kulak verdi.

2. • Gece, fırtınada zarar görmesin diye gemiyi iskeleye sıkı sıkıya bağladı.
• Onların yaptığı hatalar beni bağlamaz diyerek kapıyı çarpıp çıktı.
• Yaranın üzerini oksijenli suyla temizledikten sonra, temiz bir bezle bağladılar.
• Aylardır peşinden koştuğu işleri bugün nihayet bir sözleşmeye bağladı.

'Bağlamak' kelimesi yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

İPUCU

» Bir kelimenin gerçek anlamda kullanılıp kullanılmadığını anlayabilmemiz için, tek başına söylendiğinde bizde çağrıştırdığı anlamına bakmamız gerekir. Kelime, aklımıza gelen ilk anlamında kullanılmışsa gerçek anlamda kullanılmış demektir. Ayrıca bu anlam sözlükte ilk sırada yer alır.

3 ve 4. soruları aşağıdaki cümleye göre yanıtlayınız.

Gerçek sanatçı; halktan kopmayan, halkının yaşantısını, özlem ve duygularını eserlerinde dile getirendir.

3. Bu cümlede geçen aşağıdaki kelimelerden hangisinin kökü eş seslidir?

- A) Gerçek B) Özlem
C) Duygu D) Yaşantı

4. Cümlede geçen bazı kelimelerin eş anlamları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	Cümledeki Eş Anlam
Hakikat	
Hasret	
Yapıt	
His	

Tablodaki boşluklara yazılacak kelimeler aşağıdakilerin hangisinde doğru sıralanmıştır?

- A) Doğru, ayrılık, kitap, duygu
B) Gerçek, özlem, eser, duygu
C) Ayrılık, özlem, yayın, içten geçirilen
D) Aynısı, kitap, eser, içtenlik

5. Bir kelimenin söylendiğinde aklımıza gelen ilk anlamına ya da sözlükte geçen ilk anlamına gerçek anlam denir.

Buna göre,

- I. Bu telaşlar arasında çok kere akşam yemeği hazırlamaya vakit bulamazdı.
II. İhtiyar adam, bazen kızıp köpürüyor, bazen de bu olanlara tahammül edemeyeceğini söylüyordu.
III. Çocuğun günden güne süzülmesi ve eridiği apaçık ortadaydı.
IV. Biraz sakinleştikten sonra yumuşak bir bakışla kafasını kaldırdı.

numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili kelime gerçek anlamlıdır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

Test - 1

6. Mevsim sonbahar. Kestel tepesinden bir sürü geminin yüzmekte olduğu denize ve batmakta olan akşam güneşinin aydınlatığı İsveç sahiline bakıyoruz. Ardımızdaki siper dik bir yamaçla sonlanıyor. Orada koskoca ağaçlar var, sararmış yaprakları dallardan dökülmekte. Ta aşağıda etrafı tahta çitlerle çevrili evler görünüyor. İşte onların da ardında, bir nöbetçinin nöbet tuttuğu yer oldukça ürkütücü ama ondan da ürkütücü olan penceresi demir parmaklı bir hücre.

Metinde geçen kelimelerle ilgili,

- I. "Siper" kelimesi terim anlamdadır.
II. "Aydınlatığı" kelimesi mecaz anlamlıdır.
III. "Penceresi" kelimesi gerçek anlamlıdır.
IV. "Var" kelimesi eş sesli bir kelimedir.

numaralanmış ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

7.

1.	önder	–	lider
2.	hürmet	–	hizmet
3.	yurt	–	vatan
4.	örnek	–	misal

Numaralanmış kelime çiftlerinden hangisinde eş anlam ilgisi yoktur?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

8. Anlamları birbirine yakın olan ve aralarında derece farkı bulunan kelimelere "yakın anlamalı kelimeler" denir.

Bu açıklamaya göre,

- I. Eleştirmek çok kolaydır ama elini taşın altına koymaya geldi mi herkes kaçar.
II. Bir dargın bir barışık olduğum çocukluk arkadaşımın bu konuda beni desteklemesi gururumu okşadı.
III. Çocuk annesinin yaptığı hiçbir yemeği beğenmiyor, her şeye burun kıvrıyor.
IV. Bu konuda bize neden küstüğünü bir türlü anlamlandıramadık.

numaralandırılmış cümlelerden hangilerindeki altı çizili kelimeler yakın anlamlıdır?

- A) I ve II. B) I ve III.
C) II ve III. D) II ve IV.

İPUCU

» Kelimelerin mecaz anlamda kullanılabilmesi için gerçek anlamından tamamen koparak, yeni ve farklı bir anlamda kullanılması gerekir. Gerçek anlamıyla bağlantı kurulabiliyorsa mecaz anlamda kullanılmış sayılmaz.

9. Onun fikirlerinde ve duygularında hiçbir şey değişmemişti. Bu gidişten o da memnun değil, ne bu yaşayış tarzını ne evlerine giren insanları o da beğenmiyordu. Ne çare ki iş çıkırından çıkmış, karısına olan zaafı yüzünden veya daha başka sebeplerden kendini bir kere bu korkunç akıntıya kaptırmıştı. Bu savunmalar, bu düşünlülüğe bir mazeret göstermekten başka bir şey değildir.

Bu metinde aşağıdaki sözcüklerden hangisinin zıt anlamlısı vardır?

- A) değişmişti B) beğeniyordu
C) geliş D) sevimli

10. Bu seyahat, artık yolculuktan usandıığım bir zamana rastlamış olmakla beraber beni, atlı karıncaya binmiş bir bayram çocuğu gibi eğlendiriyordu. Tren, son derece güzel bir dekor arasından akıp giderken kah makinistin omuz başından önümüzdeki yola, kah arkaya geçerek akşam ışıkları ile sararıp kızaran ovalara bakıyordum. Yeni bir icat, yalnız manzaraları ve hayatı değiştirmekle kalmıyor; duygularımıza, dünyayı görüş tarzımıza da tesir ediyor.

Metinde geçen kelimelerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Dilimizde Türkçe karşılığı olan yabancı kelime kullanılmıştır.
B) "İnmek" kelimesinin zıt anlamı metinde vardır.
C) "Yakışmak" kelimesinin yakın anlamlısı vardır.
D) Somut ve soyut anlamalı kelime kullanılmıştır.

İPUCU

» Yakın anlamlı kelimelerle eş anlamlı kelimeleri birbirine karıştırmamak gerekir. Eş anlamlı kelimeler birbirinin yerine kullanıldığında anlamda hiçbir değişim olmaz. Yakın anlamlı kelimeler anlam olarak birbirine benzese de tamamen aynı değildir, bundan dolayı birbirinin yerine kullanıldığında anlam daralması ya da farklılaşması olur.

1. Reşat Nuri Güntekin 25 Kasım 1889'da İstanbul'da dünyaya geldi. Babasının askeri doktor olmasından dolayı, eğitimine hep farklı şehirlerde devam etti. Çanakkale'deki evlerinde, babasının kütüphanesinde vakit geçiren Reşat Nuri, bu dönemde yazarlığa heves etmeye başladı. Çanakkale'den sonra İzmir, İzmir'den sonra İstanbul'da Saint Joseph Lisesinde eğitim gördü. Yüksek öğrenimini ise Darülfünun Edebiyat Şubesinde tamamladı. İlk olarak 1917 yılında "Eski Ahbap" adlı uzun hikâye ile kariyerine başlayan Güntekin'e asıl ününü getiren eseri "Çalıkuşu" adlı romanıdır.

Metinde geçen altı çizili ifadelerin yerine sırasıyla,

- I. ilgi duymak - meslek yaşamı
- II. son vermek - tecrübe
- III. meslek yaşamı - son vermek
- IV. tecrübe - ilgi duymak

numaralanmış ifadelerden hangisi getirilebilir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Eş sesli kelimelerin söylenişleri aynı olmakla birlikte anlamları birbirinden farklıdır. Bu kelimeler arasında, ses benzerliğinin dışında hiçbir bağ yoktur. Sesleşlik, bir isimle fiil arasında da olabilir. Örneğin "Yüz yıl geçti ama hâlâ aynıyız." cümlesi ile "Artık seninle uğraşmaktan yıldıım." cümlesinde "yıl" kelimesi isim ve fiil olarak kullanılmıştır.

Bu açıklamaya göre aşağıdakilerin hangisinde sesteş bir kelime I. cümlede isim, II. cümlede fiil olarak kullanılmıştır?

- A) I. cümle: Bana bir daha el şakası yapma.
II. cümle: El ne derse desin, sen yolundan dönme
- B) I. cümle: Kır bahçesinde güzel bir düğün yaptılar.
II. cümle: Kapıyı açamıyorsan kilidi kır.
- C) I. cümle: Küçük bir çayın kenarında soluklandık.
II. cümle: Çayın demini alması için biraz bekleriz.
- D) I. cümle: Bu arabanın tavanının boyası çok soluk.
II. cümle: Hafta sonu ailecek bir soluk alalım istedik.

3. Bir bilim sanat ya da meslek dalıyla ilgili kelimelerin kazandığı özel anlama terim anlam denir.

Buna göre,

- I. Şairin iç dünyası, deneyimleri, düşünceleri şiire yansiyabilir. Bundan dolayı şairin hayatını ve dünya görüşünü bilmek, onun şiirini yorumlamamıza yardımcı olur.
- II. Manzumeler, genellikle didaktik (öğretici) metinlerdir. Kullanılan kelimeler genellikle gerçek anlamıyla kullanılır. Şiirlerde ise coşku ve heyecan yaratma amaçlanır, kelimeler genellikle yan ve mecaz anlamda kullanılır.
- III. İslamiyet öncesi dönemde ortaya çıkan ve daha sonra da sözlü ve yazılı bir şekilde gelişimini sürdüren, olay anlatımına bağlı, genellikle savaş ve kahramanlık konulu uzun şiirler de vardır.
- IV. Şiirde egemen olan ana duyguya tema denir. Bu soyut temanın kişi, zaman ve yer bakımından sınırlandırılıp somutlaştırılması sonucunda konu ortaya çıkar. Başka bir deyişle konu, temanın somutlaşmış şeklidir.

Numaralanmış metinlerin hangisinde terim anlamı kelime kullanılmamıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

4. Sevindiğin anda üzülürsün
Sonbahar uğultusu duymamışsın ki
İçinden bir gemi kalkıp gitmemiş
Uzak yalnızlık limanlarına
Aykırı bir yolcuyum dünya geniş
Büyük bir kulak çınlıyor içimdeki
Çetrefil yolculuğum kesinleşmiş
Sakın başka bir şey getirme aklına
Aysel git başımdan ben sana göre değilim

Bu şiirdeki altı çizili sözün cümleye kattığı anlam aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Başı boş
B) Alışılmışın dışında
C) Ortama uygun
D) Başı bozuk

5 ve 6. soruları metne göre yanıtlayınız.

Toplumlar varlıklarını sürdürebilmek için tarihin çok erken dönemlerinden beri kendilerine çeşitli alanlarda frekanslar açarak bir nevi **motivasyon** kanalları açmıştır. Özellikle din-toplum ilişkisini referans alan bu yaşam destek ünitesi olarak ifade ettiğim durum hem bireylerin hem de bireylerin oluşturduğu toplumların günlük hayatlarını düzenleyen yasalar hâlini almıştır. Dünya üzerinde yaşayan toplulukların bir çoğunun mitolojik anlatılarla başlayan bir ortaya çıkış hikâyesi ve sonrasında zamana yayılan ve tecrübelerle dayanarak inşa edilmiş kalıp düşünceleri vardır. Bu yapı, inanç sistemini de içine alan bir özellik arz ettiği için bazı düşüncelerin zamanla evrilerek yanlış bir algı yarattığını ve bu yanlış algıyla uygulamaya konulduğunu gözlemlemek mümkündür. Tüm düşünce tarihini ve çarpık bir şekilde gelişmiş anlayışları ortaya koymak çok uzun soluklu bir çalışmayı gerektirmektedir. Bu nedenle bu yazıda toplum içinde yer alan kadın – erkek algısının eşitsizliğinden bahsetmek isterim.

Anadolu coğrafyasının tamamını gezmiş birisi olarak, yerleşik toplumumuzun iliklerine kadar işlediğini gözlemlediğim düşünce tarzı, erkeğin hâl ve tavırlarında taşıdığı sorumluluk ve mes'uliyetin kadınlara göre daha esnek bir kabulle uygulanıyor olmasıdır. Bu durum, kadın ve erkeğin birçok konuda eşit olmadığı düşüncesine hizmet ederek, erkeği daha rahat, kadını ise daha rahatsız bir yaşam sürmeye mecbur bırakmıştır maalesef. Oysa, olması gereken düşüncenin kadın ve erkeğin her durumda eşit olduğu ve bir kadın hangi nedenlerden dolayı iyi - kötü sayılıyorsa, bir erkek de aynı nedenlerden dolayı iyi - kötü sayılır şeklinde olması gerekliliğidir.

5. Metinde kırmızı renkle yazılmış olan yabancı kelimenin yerine Türkçe karşılık olarak dilimizdeki hangi kelime kullanılmalıdır?

- A) kararsızlık B) karamsarlık C) durağanlaştırma D) güdülenme

6. Metinde geçen kelimelerin anlam özellikleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) "Evrilmek" kelimesi "bir biçimden başka bir biçime doğal olarak dönmek" anlamında kullanılmıştır.
B) "İyi ve kötü" kelimeleri birbirinin zıttı olan kelimelerdir.
C) "Düşünce" kelimesi soyut anlamlı bir kelimedir.
D) "Tecrübe" kelimesinin eş anlamı "çeviri" dir.

7. I. İlkokuldayken hiç zorlanmadığım ve en çok sevdiğim ders matematikti.
II. Ülkemizin her yerinde cep telefonu kullanımı gün geçtikçe artıyor.
III. Yaramaz çocuk, trendeki acil durum butonuna basınca yüreğimiz ağızımıza geldi.
IV. Sabah saatlerinde ilçede meydana gelen yer sarımsı, büyük bir paniğe neden oldu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde dilimizde Türkçe karşılığı olan yabancı bir kelime kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

İPUCU

- » Olumsuzluk zıt anlam değildir. Zıt anlam sorularını çözerken buna dikkat etmek gerekir. Çel-dirici şıklara mutlaka olumsuz kelimeler eklenir. Örneğin "gelmek" kelimesinin zıttı "gelmemek" değil "gitmek"tir.

İPUCU

» Bir bilim, sanat ya da meslek dalını ismi terim anlam olarak kabul edilmez. Bu alanlara özgü kullanılan özel kelimeler varsa, bunlar terim anlam kabul edilir. Örneğin "matematik" terim değildir ama "üslû sayılar" terimdir".

1. Yüzümüzün istemsiz hareketleri, gizlice düşündüğümüzü ele verip çevremizdekilere karşı bize ihanet eder.

Altı çizili kelimenin cümleye kattığı anlam

- I. Bilinçli, isteyerek
II. Kendiliğinden, istemeden
III. Zorlukla
IV. Üzülerek

numaralanmış yerlerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. • İş yerindeki sorumsuz davranışları ve amirlerine itaatsizliği yüzünden güzelim işinden oldu.
• Büyük uğraşlar sonucunda aldığı kazak bir yıkamadan sonra maalesef üzerine olmuyor.
• Bu mevsimde sadece çağlalar olur, kirazların olmasına daha çok var.
• Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak her hâlde tam da bu olsa gerek.

"Olmak" kelimesi yukarıdaki cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

3. Aile, doğa, iyi ve güzel gibi temel kavramlar çocuk kitaplarını zenginleştirmek için vazgeçilmez unsurlardır. Yazarlar bu konular doğrultusunda eserlerini ele almalı ve işlemelidir. Bu temel değerler, çocuğun dünya görüşünü zenginleştirmesi bakımından çok önemlidir. Her toplum kendi değerlerini yaşatmak ister. Çocuk edebiyatı ürünleri de hem yerel hem de evrensel değer ve kavramları aşılacak için çok önemli metinler olarak işlev görür.

Metinde geçen kelimelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Terim anlamı kelimeler kullanılmıştır.
B) Somut anlamı kelime vardır.
C) Soyut anlamı kelime vardır.
D) "Aşılacak" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.

4. Tarih geçmişte yaşanan deneyimlerden ders alarak günümüzdeki olaylar karşısında nasıl davranmamız gerektiğini öğretir. Atatürk'ün "Türk evladı, ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır." özdeyişi tarih biliminin bu yararına güzel bir örnektir. Ayrıca tarih, uygarlığın tüm toplumların katkısıyla oluştuğu bilincinin yerleşmesine, böylelikle bireylerin ortak değerlere sahip çıkarak din, dil, ırk gibi ayrımlara girmeden barış içinde yaşamayı öğrenmesine katkı sağlar.

Bu metinde,

- I. tecrübe
II. vecize
III. medeniyet
IV. töre

numaralanmış kelimelerden hangisinin eş anlamı yoktur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Yer, henüz soğumaya başlamış olmasına karşın, bu olgu dünyamızın özellikleri üzerinde önemli bir etken olmuştur. Dış kabuk, ilk zamanlardan bu yana katılaştığından alttaki plastik tabakanın durmaksızın soğuması ve büzülme sonucunda içte kalan maddeye bol gelmeye başlar. Tıpkı fırında pişen bir ayva gibi buruşur. Soğuma sonucunda gezegenimizin yüzeyindeki buruşukluklarla kıvrımların manzaraya güzellik katan sıradağlar olduğunu biliyor muydunuz?

Metinde geçen kelimelerle ilgili, aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Terim anlamı kelime vardır.
B) Sesteş kelime kullanılmıştır.
C) Gerçek anlamı kelime kullanılmıştır.
D) "Soğumaya" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.

6. Aşağıda verilen kelime çiftlerinden hangisi anlam ilişkisi bakımından diğerlerinden farklıdır?

- A) Hediye ⇒ Armağan
B) Yüksek ⇒ Alçak
C) Üzgün ⇒ Mutlu
D) Genç ⇒ Yaşlı

7. Hüzünün meydan okumasıdır bu sarı safâ, dört tarafta bayrağı dalgaları.

Hazan, takvimlere düşen efkâr zamanı, vuslatı özleten kahr ânıdır...

Hayat yaşamaksa, ölmektir biraz da.

Ürpertisi sarı yapraklardan toprağa düşer.

Keder karışır gönle.

Hazan, dağlanmış firak yarası bülbül canında.

Bir gül dalından yollara düşer.

Yollar yâre varmadan gelme hazan(da).

Ya da gel de al git hüzünlerimi.

Günün yüzü solar bulutların ardında.

Eski bir yaz ayının son demleridir.

Ve güneş son bir kez daha süslenir.

Hazan, sulusepken bir cümbüş, sarılar diyârının şâhididir.

Renkli libâsıyla dolaşır bahçelerde.

Bahçeler yeşile doymadan gelme hazan(da).

Ya da gel de al git hüzünlerimi.

Şiirde geçen kelimelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sesteş kelime vardır.
B) Soyut anlamı kelime vardır.
C) Somut anlamı kelime vardır.
D) Zıt anlamı kelimeler bir arada kullanılmamıştır.

İPUCU

» Bazı kelimeler yazılış olarak aynı olmasına rağmen söylenişleri farklı olduğu için sesteş kabul edilmez. Bu söyleniş farklılığı kelimelerin ünlülerinin uzun ya da kısa okunmasından kaynaklanır. Örneğin ama ve ama(a lar şapkalı) kelimeleri sesteş değildir.

8. Baston kullanmanın en büyük sırrı, bastonun ucunun dokunmadığı yere basmamaktır ki bu yüzden görme engelliler genellikle bastonu bir sağ ayağının bir de sol ayağının önüne vura vura giderler. Bastonun ucu yere dokunmadığı zaman bir çukur veya iniş var demektir.

Metinde geçen kelimelerle ilgili, aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Birbiriyle zıt anlamı kelime vardır.
B) Terim anlamı kelimeler kullanılmıştır.
C) Soyut anlamı kelime kullanılmamıştır.
D) "Ucu" kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.

Bilgi Hazinesi

Deyimler

- ↳ Birden çok kelimenin bir araya gelmesiyle oluşan ve çoğu zaman gerçek anlamdan uzaklaşıp kendine özgü anlam kazanan (mecaz yolla) kalıplaşmış söz öbeklerine denir.
 - ▶ İşte, şimdi hapı yuttuk.
 - ▶ “Hapı yutmak” bu cümlede “kötü bir duruma düşmek” anlamıyla kullanılarak gerçek anlamından tamamen uzaklaşmıştır.
- ↳ Deyimler, kaç kelimeden oluşursa oluşsun bir anlamı karşılar.
- ↳ Deyimler kalıplaşmış söz öbekleridir. Bu yüzden deyimdeki kelimelerin yerine eş anlamlıları getirilemez, kelimelerin yerleri değiştirilemez.
- ↳ Çoğu deyim “-mek, -mak” ekiyle biter ama cümle biçiminde de kullanılır.

Atasözleri

- ↳ İlk söyleyeni belli olmayan; toplumların tecrübelerini, kültürünü, hayat anlayışını, felsefesini ortaya koyan kalıplaşmış özlü sözlerdir.

- ↳ Atasözleri gerçek anlamda olabileceği gibi mecaz anlam da içerebilir.
- ↳ Öğüt verme, uyarma gibi anlamlar taşır.
- ↳ Cümle şeklindedir.
- ↳ Kelimelerin yerleri değiştirilemez.
- ↳ Kelimeler eş anlamlılarıyla da değiştirilemez.
- ↳ Genel kural anlamı vardır.

İkilemeler

- ↳ Anlatımı etkili kılmak için kullanılan kalıplaşmış sözlerdir. Aynı kelimenin tekrarı, eş anlamlı, zıt anlamlı, biri olumlu biri olumsuz, biri anlamlı biri anlamsız, her ikisi de anlamsız veya yansıma kökenli kelimelerin tekrarı ile yapılırlar. İkilemelerin arasında virgül kullanılmaz.
 - ▶ ağır ağır, güçlü kuvvetli, az çok, olur olmaz, eğri büğrü, ıvır zıvır, şırl şırl...

A. Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere deyimlerden uygun olanları yazınız.

kaşla göz arasında

gözüme uyku girmemek

denk getirmek

akla kararı seçmek

1. İşin aslını öğrenene kadar ama sonunda başardık.
2. Yaz tatilinde İzmir'deki ablama gideceğim.
3. Yapılan haksızlığı düşündüm, bütün gece
4. Çocuk bardağı düşürüp kırdı.